

โรงพยาบาลดง	หน้าที่ : 1/3
นโยบายและวิธีปฏิบัติงานเลขที่ : WI – IC – 15	ฉบับที่ : A แก้ไขครั้งที่ 2
เรื่อง : การล้างมือ (Hand Hygiene)	วันที่ : 1 กรกฎาคม 2558
แผนก : งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ โรงพยาบาลดง	แผนกที่เกี่ยวข้อง : WARD , ER ,LR ,OPD, PCU , LAB, Supply, สุขาภิบาลฯ, ทันตกรรม , เภสัชกรรม , กายภาพบำบัด , ชักฟอก , โรงครัว , รถรับ-ส่งผู้ป่วย , พนักงานจัดเก็บขยะ, พนักงานทำความสะอาด
ผู้จัดทำ : ..... (นายขงยุทธ สีขาว) พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ	ผู้อนุมัติ : ..... (นายอิสระ เอกสินชล) ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลดง

1. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้บุคลากรทางการแพทย์ทุกระดับที่เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลล้างมือได้ถูกต้อง
2. เพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อโรคโดยการสัมผัสด้วยมือ

2. ขอบข่าย

หอผู้ป่วย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการตรวจรักษาพยาบาลผู้ป่วย

3. คำจำกัดความ

1. Normal Hand Washing เป็นการล้างมือในกรณีที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการดูแลผู้ป่วยติดเชื้อหรือจับต้องวัตถุที่ปนเปื้อนเชื้อโรค และก่อนจับต้องผู้ป่วยที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ
2. Hygienic Hand Washing เป็นการล้างมือภายหลังสัมผัสสารคัดหลั่งจากร่างกายหรือสิ่งปนเปื้อนเชื้อโรค และก่อนปฏิบัติการรักษาพยาบาลใช้เทคนิคปราศจากเชื้อ
3. Surgical Hand Washing ในการล้างมือเพื่อทำหัตถการ เช่น การผ่าตัด การทำคลอด ใส่สายสวน ปัสสาวะ ฯลฯ

4. ข้อบ่งชี้ในการล้างมือ

1. ก่อนและหลังปฏิบัติในแต่ละกิจกรรม ต่อไปนี้
  - การดูแลผู้ป่วยที่ไวต่อการติดเชื้อ เช่น ทารกผู้ที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ
  - การดูแลผู้ป่วยในหอผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงสูง เช่น ผู้ป่วยในหอผู้ป่วยวิกฤตต่างๆ
  - ก่อนและหลังดูแลผู้ป่วยที่มีเชื้อดื้อยา
  - การรักษาพยาบาลที่ใช้เทคนิคปราศจากเชื้อ เช่น ทำแผลหรือสัมผัสแผลเปิด การทำ Invasive Procedure เช่น การใส่สายสวนต่าง ๆ , การดูดเสมหะ ฯลฯ
2. หลังสัมผัสเลือดและสารคัดหลั่งจากร่างกายหรือวัสดุปนเปื้อนเชื้อโรค
3. ก่อนสวมถุงมือ และหลังถอดถุงมือ

โรงพยาบาลคง	หน้าที่ : 2/3
นโยบายและวิธีปฏิบัติงานเลขที่ : WI - IC - 15	ฉบับที่ : A แก้ไขครั้งที่ 2
เรื่อง : การล้างมือ (Hand Hygiene)	วันที่ : 1 กรกฎาคม 2558

5. การฟอกมืออย่างมีประสิทธิภาพ จะลดและทำลายเชื้อบนมือได้อย่างทั่วถึง โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ใช้ฝ่ามือถูกัน แล้วเปลี่ยนข้าง
- 2) ใช้ฝ่ามือถูหลังมือ และใช้นิ้วถูซอกมือ
- 3) ใช้ฝ่ามือถูฝ่ามือ และใช้นิ้วถูซอกมือ
- 4) ใช้หลังมือถูฝ่ามือ
- 5) ถูนิ้วหัวแม่มือ โดยรอบด้วยฝ่ามือ สลับ
- 6) ใช้ปลายนิ้วถู ขวางฝ่ามือ
- 7) ถูรอบข้อมือ

**หมายเหตุ ฟอกมือสลับกันทั้ง 2 ข้าง ทุกขั้นตอน

6. การปฏิบัติ

- Normal Hand Washing

1. ฟอกด้วยสบู่ธรรมดาอย่างน้อย 10 วินาที ล้างด้วยน้ำจากก๊อก เช็ดด้วยผ้าสะอาด/กระดาษ
2. เลือกลงมือใช้ภาชนะใส่สบู่ก่อนที่ไม่ขังน้ำและล้างทำความสะอาดเสมอ กรณีใช้สบู่เหลว ควรทำความสะอาดภาชนะและทำให้แห้งทุกครั้งก่อนเติมสบู่ หรือไม่เกิน 7 วัน

- Hygienic Hand Washing ฟอกด้วยสบู่ผสมน้ำยาทำลายเชื้อ เช่น 4% Chlorhexidine gluconate หรือ 7.5 % iodophor อย่างน้อย 30 วินาที ล้างด้วยน้ำจากก๊อก เช็ดแห้งด้วยผ้าสะอาด/กระดาษ หรือในกรณีที่มือไม่เปื้อน อาจใช้น้ำยาทำลายเชื้อที่มีแอลกอฮอล์ (Waterless) ประมาณ 5 มล. ถูมือ 2 ข้าง ให้ทั่วจนน้ำยาแห้ง

- Surgical Hand Washing

1. ฟอกด้วยสบู่ผสมน้ำยาทำลายเชื้อ 4% Chlorhexidine gluconate หรือ 7.5 % iodophor ที่มือจนถึงข้อศอกนาน 2-6 นาที การฟอกมือครั้งแรกของแต่ละวันให้ใช้แปรงขัดปลายนิ้วและซอกเล็บด้วย แล้วล้างด้วยน้ำจากก๊อก และเช็ดให้แห้งด้วยผ้าปราศจากเชื้อ
2. ใช้น้ำยาทำลายเชื้อที่มีแอลกอฮอล์ (Waterless) 5 มล. ถูมือให้ทั่วจนถึงข้อศอก จนน้ำยาแห้ง และทำซ้ำ 2 ครั้ง

สิ่งที่ไม่ควรปฏิบัติ

- ผ้าเช็ดมือผืนใหญ่ใช้ร่วมกัน

โรงพยาบาลดง	หน้าที่ : 3/3
นโยบายและวิธีปฏิบัติงานเลขที่ : WI – IC – 15	ฉบับที่ : A แก้ไขครั้งที่ 2
เรื่อง : การล้างมือ (Hand Hygiene)	วันที่ : 1 กรกฎาคม 2558

- ใช้น้ำยาทำลายเชื้อที่มีแอลกอฮอล์ถูมือในกรณีที่มือเปื้อนสิ่งสกปรกหรือสารคัดหลั่งจากร่างกายที่มองเห็นได้ด้วยตาเปล่า (ต้องล้างมือโดยใช้น้ำ)

ตัวชี้วัดด้านคุณภาพ

1. อัตราการล้างมือถูกต้องตามขั้นตอน $\geq$ ร้อยละ 80
2. อัตราการล้างมือถูกต้องตามข้อบ่งชี้ $\geq$ ร้อยละ 80